

VERENIGING
DUURZAAM UITGAAND TOERISME

April 2009

> NIEUWSBRIEF <

> P L A T F O
R M I N I T I
A T I E F G R
O E P D U U R
Z A A M U I T
G A A N D T O
E R I S M E <

> IDUT

Groeneveld Conferentie XIII: Green Deal or No Deal?

Kansen en bedreigingen voor duurzaam toerisme in tijden van economische crisis

Op donderdag 11 juni 2009 vindt voor de dertiende keer de Groeneveld Conferentie plaats. Deze conferentie is inmiddels uitgegroeid tot dé nationale conferentie over duurzaam toerisme en wordt jaarlijks bezocht door zo'n 150 professionals uit het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, onderwijs en overheid.

Dit jaar zal de aandacht gaan naar het verduurzamen van de sector in tijden van economische recessie. Toeristische bedrijven hebben het zwaar en dit zou wel eens ten koste kunnen gaan van duurzaamheid. Maar zouden we niet juist nu in duurzame initiatieven moeten investeren? Of zijn de uitdagingen te groot om te overleven? Welke impact heeft de recessie op duurzaam toerisme? Hoe kunnen we voorbeelden uit andere sectoren vertalen naar de toerismesector?

Voor deze dag hebben we inspirerende sprekers uitgenodigd die vanuit hun ervaringen in het bedrijfsleven ingaan op de mogelijkheden van duurzaamheid in tijden van crisis. We sluiten af met een debat met ondernemers uit de reissector.

De conferentie vindt plaats op donderdag 11 juni van 15.00-18.00 uur in conferentie centrum Amstelborgh/Borchland te Amsterdam. In de eerste week van mei worden de uitnodigingen verstuurd. Voor meer informatie: Judith Voermans, Secretaris vereniging IDUT, info@idut.nl, www.idut.nl

> Trees for travel

Trees for Travel is nieuw lid van IDUT

Vanaf het moment dat Trees for Travel in 2001 klimaatcompensatie lanceerde is de hoofddoelstelling om mensen bewust te maken van de gevolgen van hun handelen op het klimaat. Niet met het opgeheven vingertje, maar door het bieden van keuzes en het in contact brengen met de mensen achter de projecten voor duurzame ontwikkeling. Bij de start was de focus gericht op het vliegtransport, maar inmiddels is Trees for Travel van alle markten thuis. Menig congres, festival, bedrijf, drukwerk of auto is gecompenseerd door een investering in duurzame ontwikkeling.

De toeristensector blijft een belangrijk segment omdat de uitstoot van broeikasgassen van particulieren nog steeds voor een groot deel het resultaat zijn van zijn of haar vlucht naar een ver oord. We compenseren uiteraard ook de treinreis of autovakantie. Overigens stimuleren wij dat onze deelnemers eerst reduceren alvorens het restant te compenseren.

Trees for Travel is bewust opgezet als Goed Doel, de 'winst' moet worden geïnvesteerd in duurzame ontwikkeling. Wij kopen daarom ook geen anonieme CO2-credits in voor onze deelnemers. Iedereen moet kunnen zien en volgen waar het geld aan wordt besteed. Er wordt geïnvesteerd in mensen en projecten die werken aan de eigen duurzame ontwikkeling en die de klimaatbijdrage van deze projecten weer teruggeven aan de deelnemers. De ene keer ligt het accent op biodiversiteit, de andere keer op erosiebestrijding of duurzame energie. Daarom neemt Trees for Travel zowel actief deel aan de Hier campagne voor energiebesparing als aan de EEN campagne voor duurzame ontwikkeling. En wellicht is dat ook een reden dat we als een van de weinige organisaties het transparantievignet van Klimaatcompensatie.nl mogen voeren (zie www.klimaatcompensatie.nl)

Kijk voor meer informatie op www.treesfortravel.nl

> IUCN NL

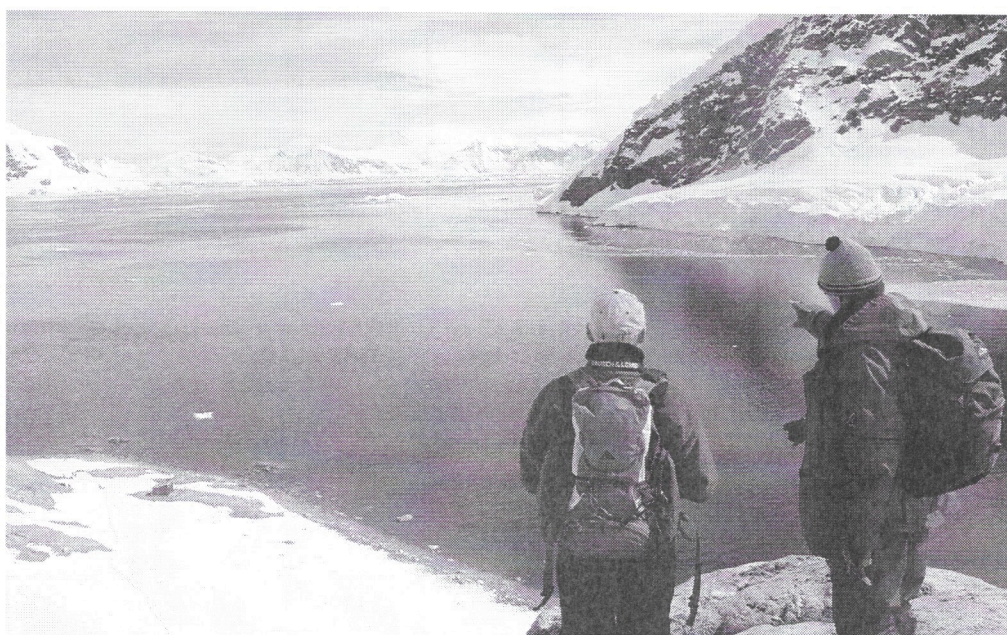
Samenwerking IUCN NL en UNWTO/STEP

IUCN NL is een samenwerking aangegaan met UNWTO en het Sustainable Tourism Eliminating Poverty (STEP) Programma. De organisaties zijn gezamenlijk een fonds gestart waarmee projecten in Laos, Vietnam, Kenia, en Tanzania gefinancierd zullen worden. Het gaat om ecotoerisme projecten waarbij natuurbehoud en armoedebestrijding centraal staan. De projecten gaan 1 juli dit jaar van start en hebben gemiddeld een looptijd van één jaar. IUCN NL en UNWTO willen op deze manier de synergie die tussen beide organisaties en hun doelstellingen bestaat versterken. IUCN NL is ook blij dat UNWTO naast de problematiek van armoedebestrijding natuurbehoud centraal stelt. Behoud van natuurlijke hulpbronnen is tenslotte een belangrijke voorwaarde voor economische ontwikkeling. De natuur geeft immers zijn natuurlijke diensten als water, schone lucht en producten (zoals voedsel, grondstoffen, hout), aan de bevolking, net als een mooie natuurlijke omgeving die de basis kan zijn voor toeristische activiteiten. IUCN NL heeft al een aantal jaren armoedebestrijding als onderdeel van haar natuurbehoud programma, vanwege de nauwe relatie die tussen beide bestaat. Door het genereren van alternatieve inkomsten krijgt de natuur ook letterlijk een waarde. Toerisme is in veel natuurgebieden dan ook een geschikt middel voor zowel armoedebestrijding als natuurbehoud.

> Sawadee

Klimaatneutraal vliegen naar kwetsbare natuurgebieden

Sawadee heeft een ruim aanbod van reizen naar Galapagos en de Poolgebieden, dit zijn reizen naar unieke en zeer kwetsbare natuurgebieden. Als eerste touroperator in Nederland heeft Sawadee besloten om de compensatie van de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen veroorzaakt door de vlucht op te nemen in de reissom. Sawadee is ervan overtuigd dat reizigers na afloop van deze reis nog meer doordrongen zijn van het belang van natuurbescherming en het tegengaan van klimaatverandering. De cruisemaatschappij waarmee Sawadee samenwerkt is aangesloten bij de International Association of Arctic Expedition Cruise Operators (AECO) en International Association of Antarctic Tour Operators (IAATO). Doelstelling van AECO en IAATO is om het toerisme naar het (Ant)arctisch gebied in goed banen te leiden en bindende regels op te stellen voor bezoekers aan deze prachtige en nog zeer ongerepte belangrijke natuurreservaten op aarde. Zo kun je op een verantwoorde en veilige manier naar deze gebieden reizen. Voor meer informatie zie www.aeco.no en www.iaato.org

> Sawadee

Afschaffen vliegtax

Sawadee is zeer verheugd over het voornemen om de vliegbelasting per 1 juli af te schaffen. Het biedt ruimte om de klant te stimuleren de schadelijke uitstoot van de vliegreis te compenseren op een manier die werkelijk ten goede komt aan het milieu. Om het compenseren van vluchten via GreenSeat nog prominenter onder de aandacht van haar reizigers te brengen heeft Sawadee besloten om al haar klanten te adviseren om het bedrag van de vliegbelasting te gebruiken voor compensatie via GreenSeat. De verwachting is dat de helft van de reizigers hiervoor zal kiezen. Sawadee vindt het belangrijk om de consument voor te lichten over de schadelijke effecten van de vlucht maar respecteert de vrijheid van de reiziger om hierover zelf een beslissing te nemen. Sawadee Reizen compenseert zelf de uitstoot van alle vluchten van haar personeel, wij vliegen hierdoor klimaatneutraal.

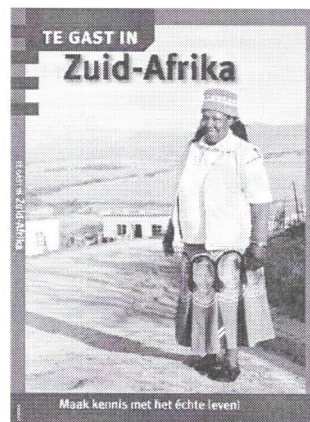
> IVR - Te gast in

Ontdek het échte Zuid-Afrika!

Zuid-Afrika biedt als vakantieland oneindig veel mogelijkheden en altijd weer nieuwe landschappen en ervaringen. Het zien van de *big five* in een van de wildparken staat bovenaan ieders lijstje. Maar er is zoveel meer te beleven. In de nieuwe TE GAST IN Zuid-Afrika laat een zestal journalisten je kennismaken met een verrassende, onbekende kant van Zuid-Afrika.

Peter Vermaas, de samensteller van deze uitgave, treedt in de Oost-Kaap in de voetsporen van Nelson Mandela. Wie het geboortedorp ziet, begrijpt waarom Mandela zo'n bescheiden man is gebleven. Benieuwd naar het leven in een *township* maken we met Peter van den Akker een begeleide fietstour in Soweto. Wie denkt dat deze plek louter een deprimerende opbergplaats is voor zo'n 2,5 miljoen inwoners heeft het goed mis. Behalve fietsen kun je ook overnachten in een township.

De organisatie Dreamcatcher heeft overal in het land adressen van *kamamma's*, gastvrouwen die hun woning hebben omgebouwd tot *homestay*. Ook voor natuur- en cultuurliefhebbers valt er het nodige te ontdekken. Zo bezoekt Peter Vermaas in de buurt van het Krugerpark een boerderij voor verweesde dieren en is Esther Bakker in Swaziland getuige van de *Incwala*, een jaarlijks terugkerend vruchtbaarheidsritueel. Ronald Kennedy tot slot geniet in de Kaap van een goed glas duurzaam geproduceerde wijn.

Deze 10^e druk van TE GAST IN Zuid-Afrika kost € 8,95 en is verkrijgbaar in boekhandel of direct via www.tegastin.nl. De landenreeks TE GAST IN is speciaal ontwikkeld voor reisorganisaties om hun klanten een verantwoorde reisvoorbereiding te bieden. Wilt u een presentexemplaar ontvangen, mail dan naar info@tegastin.nl of bel 024-3552534.

> Agriterra

Agrarische productie systemen en toerisme

Woensdag 20 mei organiseren SNV en Agriterra een meeting over het linken van agrarische landbouwsystemen aan de toerisme sector. Omtrent de bijdrage van toerisme aan armoedebestrijding zijn veel discussies. Een van de kritieken luidt dat toerisme weinig bijdraagt aan armoedebestrijding, omdat de toerismesector slecht geïntegreerd is met de landbouwsystemen van een bestemming. Met name profiteren de relatief rijke niet-landbouwers van toerisme. Tijdens deze bijeenkomst willen we vragen als 'hoe kunnen we boeren en boerenorganisaties integreren in de toerismeketen?' en 'welke rol spelen verschillende actoren daarin?' bij de kop pakken.

Boeren kunnen op twee manieren betrokken worden bij toerisme; allereerst door samen met boeren toerismeproducten en diensten - als een koffietour of logeren bij de boer - te ontwikkelen. Agrariërs worden dan deels toerisme-entrepreneur. Daarnaast kunnen boeren ook optreden als toeleveranciers aan de toerismeketen door producten als groenten, fruit of souvenirs te vermarkten aan de toeristische bedrijven. Het idee is dat de bijeenkomst op beide aspecten zal in gaan. Doel van de bijeenkomst is om in kaart te brengen wat verschillende partijen (ontwikkelingsorganisaties, bedrijfsleven, onderzoeksinstituten) doen op dit gebied en waar meer samenwerking en synergie mogelijk is. Opgeven voor deze bijeenkomst kan bij Mascha Middelbeek via middelbeek@agriterra.org

> NHTV

Fietsvakanties beter voor milieu

Voor het Europees Parlement heeft het Center for Sustainable Tourism & Transport van NHTV internationaal hoger onderwijs Breda, in samenwerking met het Institute of Transport and Tourism van de University of Central Lancashire, een onderzoek naar Europees fietstoerisme en de mogelijkheden voor duurzaam toerisme uitgevoerd. De nadruk ligt op het Europese fietsnetwerk EuroVelo, wat bestaat uit 12 langeafstandsroutes die door de European Cyclists' Federation gemanaged worden en door een netwerk van partners wordt ontwikkeld.

Voor dit onderzoek is een model ontwikkeld om de vraag naar en het volume van fietstoerisme in Europese landen te berekenen. Hieruit blijkt dat fietstoerisme qua volume weliswaar een klein aandeel binnen het toerisme in Europa heeft, maar plaatselijk wel voor hoge inkomsten kan zorgen.

Ook blijkt dat fietsvakanties een aanzienlijk lagere milieubelasting hebben dan andere vakantievormen. Zo produceren Duitse fietstoeristen gemiddeld 66% minder CO2 per vakantie dan gemiddelde Duitse toeristen. Het eind 2008 gepubliceerde CSTT rapport 'Reizen op grote voet in 2005' kwam al tot eenzelfde conclusie voor Nederlandse fietsvakantiegangers. Die lage milieubelasting komt omdat fietsers over het algemeen dichterbij huis op vakantie gaan en ook nog eens een duurzamer vervoersmiddel voor de heen- en terugreis kiezen. Het kleine aantal fietsers dat het vliegtuig neemt zorgt evenwel nog voor een groot deel van de totale CO2 uitstoot door fietsvakanties.

Het rapport wordt binnenkort op de site van het Europees Parlement gepubliceerd (www.europarl.europa.eu). 'Reizen op grote voet in 2005' is al te bestellen via www.nhtv.nl (klik op kennis-NHTV publicaties-Expertise series). Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met Eke Eijgelaar (Eijgelaar.E@nhtv.nl) of Paul Peeters (peeters.p@nhtv.nl).

> ECPAT

Vloeibare spullen voor handbagage in een ECPAT plastic zak

"Zet op zo'n plastic zak voor vloeibare spullen voor in de handbagage in vliegtuigen het ECPAT logo en de tekst 'Stop child sex tourism' in drie talen". Dat was het winnende idee van de jaarlijkse ECPAT promotiewedstrijd 'Bescherm kinderen tegen seksuele uitbuiting in toerisme' voor middelbare Toerismeopleidingen dat op 27 maart 2009 plaatsvond. ECPAT zal proberen om dit idee van de leerlingen van het ROC A12 in Ede daadwerkelijk op de markt te brengen. Uit het hele land waren Middelbare Toerismeopleidingen aanwezig die streden om hun idee werkelijk tot uitvoering te kunnen brengen. De studenten presenteerden hun ideeën aan het aanwezige publiek én de deskundige jury, bestaande uit vertegenwoordigers uit de reisindustrie en het toerismeonderwijs. De jury beoordeelde de plannen van de studenten aan de hand van de volgende criteria: originaliteit, uitvoerbaarheid op korte termijn, groot bereik onder reizigers, een grote kans van slagen én realiseerbaarheid binnen een budget van 1.800 euro. De ideeën van de andere scholen waren onder andere een reistandenborstel, posters op toiletten op Schiphol en inzamelendozen voor oude telefoons en cartridges. De jury vond het idee van het doorzichtige, hersluitbare, plastic zakje erg origineel en actueel. De zakjes zullen waarschijnlijk door OAD Reizen en Sawadee worden verspreid onder klanten die reizen maken naar risicobestemmingen. ECPAT gaat het idee om geld in te zamelen door het verzamelen van oude telefoons en lege cartridges verder uitzoeken.

Ik heb zin in vakantie

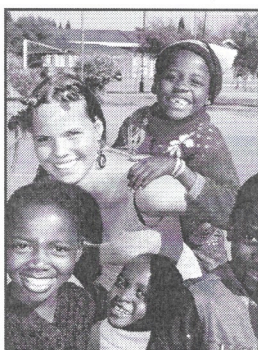
Alle IDUT leden hebben begin april een brief ontvangen van Milieu Centraal. In deze brief wordt gewezen op de nieuwe website over duurzaam toerisme: www.ikhebzininvakantie.nl.

'Ik heb zin in vakantie' is een site die zowel uitleg geeft over duurzaam toerisme als concrete tips geeft over hoe men de vakantie duurzamer kan maken. Zo kan zowel de consument die zich breed wil oriënteren informatie en advies krijgen, als ook de toerist die al een heel specifieke vakantie in gedachten heeft of heeft geboekt. Deze website is een initiatief van Milieu Centraal, ANVR, IUCN NL, NHTV, TUI Nederland en het Nederlands Alpenplatform.

Iedereen wordt opgeroepen om op zoveel mogelijk manieren te verwijzen naar deze website. Bijvoorbeeld door het plaatsen van een banner, of door er aandacht aan te besteden in een eigen nieuwsbrief of magazine. Elke vorm van publiciteit is welkom! Via deze link [<http://www.ikhebzininvakantie.nl/pagina?onderwerp=Doemee-ZIV>] is een banner te downloaden. Ook kan een kant en klaar nieuwsbericht, een redactioneel stuk of een pdf-bestand met daarin in de meest relevante tips worden opgevraagd. Neem voor meer informatie contact op met Milieu Centraal, Mariken Stolk, tel (030) 2305094, mail: mariken.stolk@milieucentraal.nl.

Fair travel & work: reizen met een goed hart

Met Fair Travel & Work komt Baobab Reizen met een ultiem fair reisconcept. Rondreizen door Nepal, Zuid-Afrika, Costa Rica of Malawi waarbij er enkele dagen meegewerkt wordt op kleinschalige maatschappelijke projecten die de lokale bewoners ondersteunen. Baobab Reizen signaleert bij de Nederlandse consumenten een groeiende behoefte om op reis ook echt in contact te komen met de lokale bevolking en op die manier iets te betekenen voor anderen. Door mee te werken aan een vrijwilligersproject tijdens een Fair Travel & Work reis leer je het land en de bevolking pas echt goed kennen!

Met Fair Travel & Work snijdt het mes aan twee kanten. Uit de jarenlange intensieve samenwerking met lokale organisaties en kleine ondernemers in ontwikkelingslanden, weet Baobab Reizen als geen andere reisorganisatie hoe belangrijk een verstandige en verantwoorde ontwikkeling van het toerisme is voor de bevolking en natuur. Ook signaleert Baobab Reizen bij Nederlandse consumenten een groeiende behoefte om iets te betekenen voor de leefomstandigheden in die landen. Fair Travel & Work koppelt de wensen van beide partijen op een prettige manier en deze reizen zijn beslist geen primitieve 'geitenwollen-sokken-reizen'. Comfort, genieten en betaalbaarheid staan ook bij Fair Travel & Work voorop. Baobab Reizen toont aan dat het één het ander niet hoeft uit te sluiten.

Baobab Reizen heeft een zorgvuldige selectie gemaakt van bijzondere vrijwilligersprojecten die niet alleen goed te combineren zijn met een vakantiereis, maar die ook toekomstperspectief hebben voor lokale bevolking én toerist. Daardoor krijgen ook duurzame relaties een kans en krijgt het reizen vanzelf meer inhoud. Er is voldoende variëteit, zodat er voor iedere reiziger wel iets bij zit waar hij of zij zich thuis bij voelt. Overigens is het mooi meegenomen als de reiziger over relevante professionele vaardigheden beschikt, maar meer dan een goed hart is echt niet noodzakelijk! Fair Travel & Work is er voor alle leeftijden. Voor meer informatie: www.baobab.nl/fairtravelwork.asp

Internationale bijeenkomst over de bestrijding van kinderekstoerisme

ECPAT organiseerde van 8-10 maart 2009 een internationale bijeenkomst over de aanpak van seksuele uitbuiting van kinderen in toerisme en de vervolging van kinderekstoeristen. Op deze bijeenkomst stond de rol van NGO's, reisindustrie en politie en justitie centraal. De seksuele exploitatie van kinderen in toerisme is nog altijd een groot probleem. De verwachting is dat door de economische crisis dit alleen maar zal toenemen. Er komen meer arme families en daardoor meer kinderen die gedwongen zijn om te werken in de seksindustrie. In veel bestemmingslanden heeft de strijd tegen seksuele uitbuiting van kinderen geen prioriteit. Kinderekstoeristen gaan juist naar die bestemmingen waar ze een kleine kans hebben om gepakt te worden.

In de opsporing van kinderekstoeristen is het verzamelen van bewijs erg complex. Een mogelijke verklaring van het slachtoffer is vaak niet voldoende. Ook ander bewijsmateriaal is nodig, zoals verklaringen van andere getuigen (bijvoorbeeld toeristen), een medisch onderzoek of pornografisch materiaal ('vakantiefoto's'). Een interview met een slachtoffer moet worden afgenomen door getrainde medewerkers van politie en justitie, waar echter in veel landen een tekort aan is. Zaken met extraterritoriale wetgeving zijn extreem tijdrovend en kostbaar. Landen waar de toeristen vandaan komen moeten investeren in capaciteitsopbouw in bestemmingslanden, zoals het trainen van politie en het meedragen aan kosten voor politieonderzoek en gevangenis. Reizigers (binnenlands en internationaal) zijn belangrijke spelers in de aanpak van kinderekstoerisme. Zij kunnen kinderekstoerisme signaleren, maar ook kunnen zij zelf potentiële daders zijn. Het is belangrijk dat toeristen de gevolgen kennen van seks met minderjarigen in het bestemmingsland en hoe verdacht gedrag kan worden aangegeven. De reisindustrie heeft een verantwoordelijkheid om reizigers hierover in te lichten. Voor politie en justitie is de bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen niet eenvoudig. Er is een gebrek aan samenwerking tussen overheden, politie en NGO's, aan informatie over verdachten en aan harmonisatie van de minimumleeftijd voor prostitutie. Bovendien is in veel bestemmingslanden corruptie een groot probleem.

De Code of Conduct ter bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting in toerisme heeft als doel reizigers en medewerkers in de reisindustrie bewust te maken van het probleem van seksuele uitbuiting van kinderen in toerisme. Het is een concrete en meetbare methode om te laten zien dat een reisorganisatie verantwoord onderneemt. Voor het succes van de Code of Conduct is het erg belangrijk om sterke lokale partners te hebben. NGO's uit het Noorden en het Zuiden van de wereld moeten meer informatie delen en leren van ervaringen. Internationale bijeenkomsten, zoals deze in Berlijn zijn heel goed om contacten te maken en ervaringen uit te wisselen. Samenwerking tussen de verschillende betrokken ketenpartners is essentieel in de strijd tegen kinderekstoerisme. Het is belangrijk om informeel samen te werken, maar het is nog belangrijker om de samenwerking te formaliseren in de vorm van een Memorandum of Understanding of in de vorm van een gedragscode, zoals de Code of Conduct.

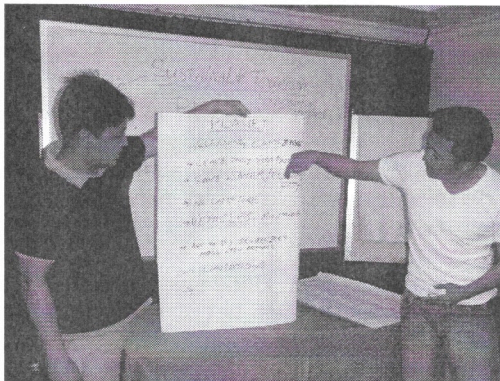
Agenda

20 mei 2009	SNV en Agriterra organiseren een meeting over het linken van agrarische landbouwsystemen aan de toerisme sector. Voor meer informatie neem contact op met Mascha Middelbeek (middelbeek@agriterra.org)
11 juni 2009	Groeneveld Conferentie, Green Deal or No Deal? Kansen en bedreigingen voor duurzaam toerisme in tijden van economische crisis. Voor meer informatie: www.IDUT.nl

> Sawadee

Opleiden van Lokale reisbegeleiders

Ook dit jaar heeft Sawadee Reizen weer een aantal reisbegeleiders opgeleid. Tijdens de meerdaagse trainingen in Egypte en Vietnam zijn 25 nieuwe reisbegeleiders opgeleid uit verschillende landen, zoals Bhutan, Cambodja, China, Nepal, Egypte. De deelnemers hebben allen reeds veel ervaring in de toerisme industrie, voornamelijk als gids, chauffeur of kok. Met deze toegespitste training zijn ze klaargestoomd om zelfstandig een reis te begeleiden. In het verleden gingen de reizigers altijd op pad met een Nederlandse reisbegeleider, maar nu hebben de reizigers de keuze: lokaal (Engelstalig) of Nederlands.

Het inzetten van lokale reisbegeleiders stimuleert bovendien de werkgelegenheid ter plaatse. Sawadee Reizen zorgt ervoor dat de lokale reisbegeleiders een eerlijk salaris krijgen. Tijdens de training kwam de Nederlandse cultuur uitgebreid aan bod. In rollenspelen werden moeilijke situaties nagespeeld. Ook kreeg men lessen in procedures en richtlijnen. Al met al kijkt Sawadee Reizen terug op twee zeer geslaagde trainingen en de derde training in Latijns-Amerika staat voor de komende maand in de planning.

IDUT leden

Agriterra
Baobab Reizen
De Reisspecialisten Groep B.V.
Fontys Hogescholen
Informatie Verre Reizen
Milieu Centraal
NHTV/CSTT
Stenden Hogeschool
TUI Nederland

ANVR
CBI
ECEAT
Hogeschool INHOLLAND
IUCN Nederlands Comité
Ministerie van LNV
Sawadee Reizen
Travel Foundation Nederland
Wageningen Universiteit

ANWB
Cordaid
ECPAT
ICIS Universiteit Maastricht
KLM
Nederlands Alpen Platform
SNV
Trees for Travel
Wereld Natuur Fonds

> P L A T F O
R M I N I T I
A T I E F G R
O E P D U U R
Z A A M U I T
G A A N D T O
E R I S M E <